

**Unntas fra offentlighet i medhold
av offvl. § 5a, 1. ledd,
jf fvl. § 13 1. ledd nr 2**

Samferdselsdepartementet
Post- og teleseksjonen
Postboks 8010 Dep
0030 Oslo

Oslo, 5. desember 2008

For: Christina Christensen

HI3G ACCESS NORWAY AS – KONSESJONSVILKÅR

1. INNLEDNING

Det vises til vårt møte med Samferdselsdepartementet 27. oktober 2008. Som nevnt i møtet ville vi sende søknad om utsettelse av fristen for utbygging i henhold til punkt 5 i vår konsesjon.

Nedenfor vil vi først gi et sammendrag av søknaden (punkt 2). Deretter vil vi redegjøre nærmere for relevante faktiske forhold (punkt 3) og nærmere om begrunnelsen for vår søknad om utsettelse (punkt 4).

2. SAMMENDRAG AV SØKNADEN

2.1 Konsesjonens punkt 5

Hi3G Access Norway AS ("Hi3G") er innehaver av konsesjon av 19. september 2003 for bruk av frekvens til etablering av offentlig elektronisk kommunikasjonsnett basert på tredje generasjons mobilteknologi ("3G"). Konsesjonens punkt 5 lyder:

"Innehaver pålegges å tilby 3G-tjenester med basis i eget nett som dekker boligene til 30 pst. av den totale befolkningen i Norge innen 6 år fra tidspunktet for tildeling av konsesjonen. Krav til minimum overføringshastighet i dekningsområdet er 128 kbit/s i det frekvensbånd som fremgår av denne Frekvenstillatelsen pkt. 14."

2.2 Begrunnelse for endring av konsesjonens punkt 5

Utvikling av 3G er primært drevet frem av teknologiske og markedsmessige forhold. Av betydning for sistnevnte er særlig lisensinnehavers investeringskostnader, markedets respons som kan forsvare slike investeringer, samt den til enhver tid gjeldende konkurransesituasjon.

Hi3G søkte om 3G-konsesjon ut fra en seriøs og realistisk totalvurdering av de ovennevnte forhold. Hi3Gs satsing i Norge inngikk som del av en skandinavisk utbygging. I Sverige og Danmark har utbyggingen og etableringen av flere grunner skjedd noe saktere enn forventet. Dette har ført til en viss forskyvning av inntekter som skulle benyttes til utbygging i Norge. Selv om utviklingen har gått saktere enn forventet, har Hi3G etter hvert oppnådd ønskede markedsandeler i begge land. Forskyvningene har skapt en viss bekymring for den fremdriften som er nedfelt i de norske konsesjonsvilkårene, men likevel ikke av en slik art at det frem til sommeren var grunn til å søke om utsettelse.

Etter sommeren skjedde noe langt mer alvorlig, i form av vesentlige endringer i finansmarkedene (finanskrisen). Denne krisesituasjonen er ennå uavklart og kan i verste fall føre til en resesjon av ukjent omfang og lengde. For Hi3G, i likhet med en rekke andre næringslivsaktører med store igangsatte og foranstående investeringer, innebærer en slik krise behov for tiltak i retning av en mer forsiktig investeringstakt i tiden fremover. En utbygging i stort tempo for å nå målsettingen i

konsesjonsvilkårene vil i denne situasjonen kunne være kommersielt uforsvarlig og det kan som følge av de økte investeringskostnadene medføre en viss risiko for svekket konkurranseevne.

De ovennevnte forhold har til sammen skapt en situasjon som Hi3G ikke kunne forutse ved søknaden om konsesjon i 2003.

2.3 Søknad om utsettelse

For å kunne etablere et nett i god konkurranse med de øvrige 3G-aktører, som Hi3G mener vil bidra til billigere og bedre 3G-tjenester, ser Hi3G det som nødvendig med en utsettelse av Hi3Gs utbyggingsforpliktelse. Hi3G ser et stort potensial for 3G i Norge og har fortsatt til hensikt å utnytte dette gjennom utbygging av eget nett i henhold til de øvrige forpliktelser man er underlagt.

Hi3G søker med dette om 30 måneders utsettelse av den tidsfrist som følger av konsesjonens punkt 5.

3. FAKTISKE FORHOLD

3.1 Kort om det norske 3G-markedet

Den 1. desember 2000 tildelte Samferdselsdepartementet UTMS-konsesjon til Tele 2 Norge AS ("Tele 2"), Telenor Mobil AS ("Telenor"), Broadband Mobile AS og NetCom GSM AS ("NetCom"). Broadband Mobile AS gikk konkurs og ble fratatt sin konsesjon i 2001. I 2002 frasa Tele2 seg sin konsesjon. De to ledige frekvensene ble lagt ut for auksjon i 2003. Det kom kun inn ett bud, fra Hi3G, som ble tildelt lisensen. I 2007 ble Mobile Norway AS ("Mobile Norway"), eiet av Tele2 og Network Norway AS ("Network Norway") tildelt den fjerde lisensen. I tillegg tilbyr Nordisk Mobiltelefon Norge AS, under merkevaren Ice.net, en 3G-lignende tjeneste på NMT-450- nettet.

Av Post- og teletilsynets rapport av 28. oktober 2008 om det norske ekommarkedet fremgår det at Telenor og NetCom for første halvår 2008 har en markedsandel på 83 % for det PT betegner som mobilt bredbånd. Samme rapport viser at det først det siste året har vært særlig vekst i abonnenter for slike mobile bredbåndstjenester. Det synes imidlertid å være begrenset kundeflyt (churn) mellom operatørene.

3.2 Utbygging av UTMS i Norge

I konsesjonene som ble tildelt i 2000 var vilkårene om dekningsrad og utbyggingshastighet utformet av partene selv, ved at lovnadene i innsendte søknader ble inntatt som forpliktende vilkår. Verken Telenor, NetCom eller Tele2 oppfylte disse forpliktelsene.

I St.meld nr. 32 (2001-2002) ("Stortingsmeldingen") ble det drøftet behov for utsettelse av utbyggelsesforpliktelser. Samferdselsdepartementet besluttet å ikke gi utsettelse. At vilkårene var utformet av selskapene selv ble tillagt vekt i disfavør av utsettelse (s. 62). Dette var blant annet begrunnet i hensynet til øvrige søkere som ikke fikk konsesjon.

I St.meld nr. 18 (2002-2003) ("Tilleggsmeldingen") ble problemstillingen igjen drøftet. Det ble påpekt at konsesjonærene som utgangspunkt selv må bære risikoen for endrede faktiske forutsetninger. Til tross for dette valgte departementet, på bakgrunn av markedsutviklingen, på ny å vurdere konsesjonærenes anmodning om utsettelse. Departementet konstaterte at det forelå samfunnsmessige hensyn som tilsa utsettelse. Det ble vist til Stortingsmeldingen for en vurdering av slike hensyn. I Stortingsmeldingen s. 8 ble faktiske endringer etter konsesjonstildeling blant annet omtalt på følgende måte:

"Hovedårsakene til at konsesjonshavarane (...) har vanskar med å oppfylle løfta som vart gitt for å få konsesjon, er den generelle økonomiske nedgangen som har skjedd i tida etter at konsesjonane vart fordelte i dei fleste europeiske land, og forseinkingane som har oppstått i høve til utviklinga av felles standard for UMTS. (...) Den økonomiske tilbakegangen som har skjedd i tida etter fordelingen fann stad, har gjort det vanskeleg for konsesjonshavarane å innfri betalings- og utbyggingsløfta fullt ut".

Av samfunnsøkonomiske hensyn ble Telenor og NetCom innrømmet utsettelse av sine utbyggingsforpliktelser på 15 måneder, jf. Tilleggsmeldingen s 22 og påfølgende Innst.S.nr. 192 (2002-2003). Store deler av de vurderinger som ledet frem til denne utsettelsen gjør seg gjeldende for Hi3Gs anmodning om utsettelse.

Senere har Mobile Norway kommet til og igangsatt bygging av UTMS-nett. Hi3G har registrert at Network Norway i pressen har uttalt at Mobile Norway har redusert sin utbyggingstakt grunnet dagens finansuro.¹

3.3 Nærmere om Hi3G

Hi3G lanserte i Sverige og Danmark 3G-tjenester i 2003 og mobile bredbåndstjenester i 2006.

I sin "greenfield" satsning har konkurransen mot store mobilaktører vært utfordrende. Ved Hi3Gs lanseringstidspunkt hadde flere aktører allerede bygd ut egne nett i betydelig omfang. Manglende prisregulering og manglende MVNO-avtaler med aktører med sterk markedsstilling har gjort roaming kostbart.

Hi3G legger til grunn at den virksomhet som vil etableres i Norge vil nyte godt av synergier med virksomheten i Skandinavia for øvrig. Hi3G legger opp til en effektiv utbygging av eget nett i Norge og forventer å bli en aktør med betydelig konkurranseevne på skandinavisk nivå.

3.4 Hi3Gs situasjon i Norge

Formålet med utlysning av konsesjonene i 2003 var å legge til rette for at nye, kapitalsterke og konkurransedyktige operatører kunne etablere seg i konkurranse med Telenor og NetCom (Tilleggsmeldingen s. 6 og 18-19). Dette skulle bidra til et marked med reell konkurranse, utvikling av nye tjenester og lavere tjenestepreiser. Det ble presisert at det var avgjørende å sikre at aktører som mest effektivt kunne konkurrere med de øvrige UMTS-konsesjonærene så seg tjent med å etablere seg i det norske markedet. Departementets grunnleggende oppfatning ved utlysning av konsesjonene i 2003 var at markedet var nærmest til å vurdere om det er lønnsomt å ta frekvensene i bruk.

I motsetning til ved første konsesjonsrunde, var krav til dekningsgrad og utbyggingshastighet for frekvensblokk 3 allerede fastsatt i konsesjonsutlysningen. I vurderingen av disse konsesjonsvilkårene vektla departementet at man av telepolitiske hensyn ikke skulle pålegge for ambisiøse vilkår og betingelser, i den hensikt å redusere usikkerheten om investeringen ville være regningssvarende (Tilleggsmeldingen s. 20). Departementet mente at konsesjonæren burde stilles friere til å bygge ut sitt nettverk etter egne forretningsmessige vurderinger. Det skulle gis vilkår som ga incentiver for utbygging av nett uten å måtte være "forpliktet" til det. På denne bakgrunn ble utbyggingsforpliktelsene redusert i forhold til vilkårene som fulgte av Telenors og NetComs konsesjoner.

Hi3G, som eneste søker, vurderte på det tidspunkt at det var kommersielt interessant å ta i bruk en av de ledige frekvensblokkene med de vilkår som fulgte av den utlyste konsesjonen. Selskapet valgte imidlertid en strategi hvor Sverige og Danmark ble prioritert, i den hensikt å benytte opparbeidet teknologisk, finansiell og markedsmessig styrke til etablering i Norge. Dette har nå blitt vanskelig gjort av "finanskrisen".

4. NÆRMERE BEGRUNNELSE FOR SØKNAD OM UTSETTELSE

Hi3G er av den oppfatning at konsesjonsvilkår som hovedregel skal overholdes. Som nevnt er faktiske forhold siden tildelingen vesentlig endret. Hi3G mener at tidsvilkåret i konsesjonens punkt 5 ikke lenger er adekvat for de hensyn vilkåret skulle ivareta. De motiver som lå til grunn for vilkåret tilsier i dag at akselerasjonen av utbyggingen reduseres.

¹

Bl.a. www.digi.no/php/art.php?id=789127 og www.dagensit.no/bransje/article1505044.ece

Som Samferdselsdepartementet tidligere har redegjort for, jf. Stortingsmeldingen s 63 og 64, kan en utsetting av utbyggingsplikten være positiv ut fra samfunnsmessige hensyn. På lang sikt kan lavere investeringskostnader gi grunnlag for lavere priser for sluttbrukerne og mer innovasjon fra tilbydernes side.

Hi3G deler Samferdselsdepartementets vurdering. Hi3G har forutsetninger for å bli en effektiv konkurrent til de eksisterende 3G-aktører i Norge. Slik konkurranse vil på sikt gi økt samfunnsmessig utnyttelse av 3G-ressursene. Hi3Gs investeringer er imidlertid betinget av sannsynlighet for positiv avkasting. Så vidt Hi3G forstår er det heller ingen øvrige aktører som står rede til å ta over.

En fastholdelse av konsesjonens punkt 5 vil utgjøre en betydelig ulempe både mht oppnåelse av Hi3Gs egne mål og de norske telepolitiske mål. Likebehandlingshensyn, jf. beslutningen om utsettelse av Telenors og NetComs utbyggingsforpliktelse, og rimelighetshensyn, jf. den samfunnsøkonomiske nytteverdi Hi3Gs etablering må antas å gi, er begge hensyn som tilsier en utsettelse.

Hi3G har derfor søkt om utsettelse av utbyggingsforpliktelsen i henhold til konsesjonens punkt 5 med 30 måneder, slik at frist for oppnåelse av dekningsgrad settes til 19. mars 2012. Denne tidshorisont fremstår som et fornuftig tidsperspektiv, sett hen til de forhold som er påpekt ovenfor. Hi3G ønsker fortsatt å etablere seg i Norge, men håper å kunne gjøre det til riktig tid og på forsvarlig måte.

5. UNNTATT FRA OFFENTLIGHET

Hi3G anmoder om at opplysningene i dette dokumentet unntas fra offentlighet i medhold av offentlighetslovens § 5 a), jf forvaltningslovens § 13, første ledd nr. 2. Før hele eller deler av dokumentet likevel skulle underlegges offentlighet, ber Hi3G om å bli kontaktet.

Hi3G ønsker et møte i sakens anledning når Samferdselsdepartementet har gjort en gjennomgang av søknaden, eller tidligere dersom man har behov for ytterligere informasjon, dokumentasjon eller en diskusjon omkring utsettelsens lengde.

For øvrig imøteser vi Deres svar.

Med vennlig hilsen
for Hi3G Access Norway AS

Carl Peder Ramel